

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87

HAYAT

Fiatı her yerde 15 kuruş
seneligi, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7,5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE —

Cilt: V

Ankara, 27 Kânunevvel, 1928

Sayı: 109

GARP EDEBİYATI HABERLERİ

Gonkur Mükâfatı: Constantin Weyer

Bu sene Gonkur mükâfatını «Bir insan mazisi üstüne eyiliyor» muharriri Constantin Weyer kazandı.

Bir münekkidin mütalâasına göre «her sayıfasında şiir ve hakikat birbiriyle kaynaşan ve bu kaynaşmadan bütün eser için garip bir tazelik, emsalsiz bir cazibe doğan» Weyer yalnız bir romancı değil, hayatı sergüzeştle dolu bir çiftçi, avcı, tüccar, ve askerdir.

§

Weyer 1881 de doğmuştur. Kırk yedi yaşındadır. Çocukluğunu Şampanya ve Lorende geçirmiş, Avinyondaki papas mektebinde okumuş, ana dilinden başka Almanca ve İngilizce de öğrenmiştir. Sonra 1898 de yüksek tahsil için Parise gitmiştir.

Weyer kendisinde edebiyat merakının o tarihlerde başladığını söylüyor. O zamanki arkadaşlarından «Leon Fargue» «Henri Levet» «Gus Bofa» sonradan Fransız edebiyatında mühim bir mevki sahibi olmuşlar ve Weyere çok yardım etmişlerdir.

1900 den sonraki hayatını kendi ağzından dinleyelim:

— 1901 de annem küçük bir kazaya uğradı, yani bütün servetini kaybetti. Tahsilimi yarıda bıraktım ve para kazanmak için Kanadaya gittim. Bana bu fikri, Tulde askerliğimi yaptığım sırada Kanadayı görmüş olan bir arkadaşım vermişti.

Amerikada sergüzeşt ve meşakkatle dolu bir hayat geçirdim. Çiftçilik, «Cowboy» luk ettim, yazın hayvan kışın kürk ticareti yaptım. Bu esnada müşahedelerim ve tecrübelerim hakkında

Kanada gazetelerine, yazı da yazıyordum.

Yanımda daima bir küçük kitap bulundurdum. Şekspiri yahut Fildingi kötü bir fener ışığında okurdum.

On sene içinde epiyce para kazandım; bir çok kitaplarım ve hayvanlarım oldu. Demir gibi bir sihhtim vardı. Biryandan çalışıyor biryandan canavar yahut Kanada nehirlerinde balık avuna gidiyordum. Sifirdan aşağı yirmi beş otuz derece soukta insan kendini ne iyi hisseder.

Hiç bir şey kar ve üstündeki ışık oyunları kadar güzel değildir.

§

1914 de büyük muharebe çıktığı zaman Weyer yaralıydı. Zorlu bir at tekmesi sağ bileğini kırmıştı.

Bulunduğu yerde doktor bulunmadığı için kolunu kendi sardı; sonra atına bindi, Kanada da nesi varsa arkasında bırakarak Fransaya doğru yola çıktı. Pek az bir zaman sonra kolu hâlâ sarılı olduğu halde Marn muharebesine giriyordu.

Weyerin askerliği de, Kanadadaki hayatı gibi, adeta bir sergüzeşt romanı olmuştur. Üç sene bir çok cephelerde bir çok muharebelere girdi.

Babası 1870 muharebesinde yaralanmış ve sakat kalmıştı. O da 1914 muharebesinde askerinin başında koltuğunda iki koltuk değnegiyle muharebeye girdi. Baba ile oğlun talileri arasında ne garip bir benzeyiş!

1917 senesinde Weyerin vaziyeti şudur: Vücudunda tam elli üç yara, göğsünde bir lejion donor nişanı, cüzdanında on ay mezun olduğuna dair bir vesiyka..

Mütarekeden sonra Weyer

iki sene hasta yattı. Tekrar açılan yaraları bundan daha az zamanda kapanamamıştı. Nihayet iyi olarak hastahaneden çıktı. Amerikada kazandığı büyücek serveti tamamiyle kaybetmişti. Geçinmek için maluliyet maaşından başka parası yoktu.

§

Weyer bu haliyle artık sergüzeşt peşinde koşamazdı. Yazı yazmayı düşündü, hayatını kazanmak için bir gazeteye girdi.

Hayatının bu safhasını edebî bir mecmuaya verdiği mülâkatta gene kendi ağzından dinleyelim:

— Beni yazı yazmağa ilk teşvik edenler eski mektep arkadaşlarım (Gus Bofa) ile (Pierre Mac Orlan) dır. Sık sık görüştüm Valeri Larbo ile ilk kitabıma emniyet etti, bana cesaret verdi. İnsan ile tabiat arasındaki esraengiz münasebetleri aramaktaki zevkini o keşfetti. Kendi neslimden olan şair arkadaşların yardımlarını da unutmayacağım.

İstikbal için geniş bir tasavvurum var. «Kanada destanı» diye başladığım seriyi bitireceğim. 1922 den bu güne kadar bunun altı cildini yazdım ve neşrettim.

(Mükâfatı kazanan «Bir adam mazisi üstüne eyiliyor» bu serinin beşinci kitabıdır.) Bundan sonra altı cilt daha yazacağım. Maksadım bir destan memleketi olan Kanadayı Fransaya tanıtmaktır.

Sonra «Guirlande dela nouvelle France» ismi altında yedi sekiz ciltlik bir roman serisine başlayacağım. Bu Şamplen zamanından bu güne kadar devam etmek üzere Kanadalı bir ailenin tarihi olacak. Muvaffak olursam bu seriyi aynı zamanda azim, kudret ve cesaretin hikayesi haline getireceğim»
